

Lokal klimahandlingsplan

Regionshospitalet Nordjylland

REGIONSHOSPITALET NORDJYLLAND
– i gode hænder

Indhold

4	1 Indledning
7	2 Virksomheden
8	3 Bygninger og arealer
11	4 Transport
12	5 Forplejning
14	6 Udstyr
15	7 Patientartikler
17	8 Øvrigt forbrug
18	9 Affaldshåndtering
19	10 Organisering

1 Indledning

Dette er den lokale klimahandlingsplan for Regionshospitalet Nordjylland. Regionshospitalet Nordjylland er en del af Region Nordjylland, og denne klimahandlingsplan viser sammen med lignende planer for Aalborg Universitetshospital, Psykiatrien, Sygehusapoteket, Den Præhospitale Virksomhed, Speciaalsektoren og Administrationen, hvordan Region Nordjylland arbejder med grøn omstilling og bæredygtighed.

Region Nordjylland har som offentlig myndighed en forpligtigelse til at tænke bæredygtighed ind i de ydelser, borgerne tilbydes. Sundhedsvæsenet i Danmark, som regionerne udgør en stor del af, står for ca 6% af Danmarks samlede CO₂-udledning. En øget CO₂-udledning er både

skidt for klimaet og for befolkningens sundhed – så der skal handling til. I Region Nordjylland er målsætningen at mindske CO₂-udledningen med 40% frem mod 2030.

Der skal mange handlinger til, store og små, på alle niveauer for at den grønne omstilling kan lykkes. Nogle handlinger kan Regionshospitalet selv gennemføre, andre kræver samarbejder, innovation eller måske lovændringer for at lykkes. I den lokale klimahandlingsplan er der fokus på de forandringer, Regionshospitalet selv kan gennemføre for at forbruge mindre energi, skabe mindre affald, mindske behovet for transport, øge genbrug og meget andet. Alt sammen for at bringe Region Nordjylland godt på vej mod målet om en grønnere og sundere region.

Foto: Vilde blomster i fuldt flor til glæde for både borgere, medarbejdere og dyr på Regionshospitalet.

Livet er blevet vildere på Regionshospitalet

Hvis man har besøgt Regionshospitalet igennem årene, har man kunnet se, at der bliver passet rigtig flot på udeområderne. Plænerne er slået og hækkene er klippede. I løbet af de seneste år, er gartneriet dog begyndt at øve sig i at lade det hele blive lidt mere vildt – til gavn for natur og biodiversitet. I Hjørring er der bl.a. sået 400 m² dansk vildeng og 1100

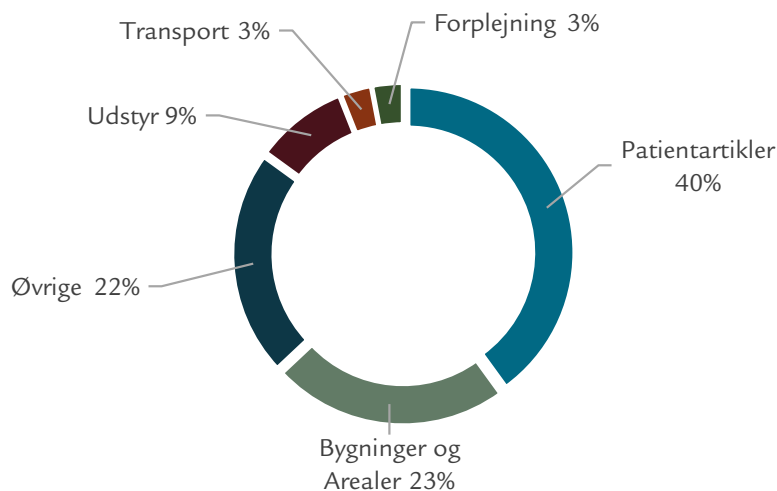
m² vilde blomster og græsser. Flere steder får græsplæner nu lov at stå vildt, så der kun klippes kanter og stier, og der er plantet frugttræer på flere matrikler. Ved omlægning af bede skiftes gammel beplantning ud med nye hjemmehørende og insektvenlige arter. Hvis det er nødvendigt at fælde træer, genbruges disse som levesteder for insekter og fugle.

2 Virksomheden

Denne klimahandlingsplan dækker hele Regionshospitalet Nordjylland – i alt fire matrikler. Hospitalet er geografisk lokaliseret med akuthospital i Hjørring, et lokalhospital med kirurgiske og medicinske funktioner i Frederikshavn, en neurorehabiliteringsenhed i Brønderslev samt et gig- og rygcenter i Skagen. Hospitalet modtager patienter fra fire af de nordjyske kommuner – Frederikshavn, Hjørring, Brønderslev og Læsø – svarende til et optageområde på cirka 200.000 indbyggere. Hospitalet beskæftiger ca. 1900 ansatte og har i alt 140.000 m² under tag og 238.000 m² udeområder.

Patientartikler	40%
Bygninger og Arealer	23%
Øvrige	22%
Udstyr	9%
Transport	3%
Forplejning	3%

3 Bygninger og arealer

Udledninger fra forbrugsområdet Bygninger og arealer sker i forbindelse med produktionen af den energi som forbruges i bygningerne og på arealerne. Hertil indgår udledninger, der sker i forbindelse med service og vedligehold af bygninger og tekniske installationer. Indsatser for at nedbringe udledningen fokuserer derfor på at mindske forbruget af el, vand og varme, samt materialeforbrug i forbindelse med reparationer, vedligehold og nybyggeri.

På Regionshospital Nordjylland er der bred enighed og ønske om, at hospitalet skal være førende indenfor klimaområdet.

På baggrund heraf er der allerede igangsat en del initiativer, hvilket vil og skal udvikles over tid. Det vurderes, at motivationen for at gøre hospitalet førende på klimaområdet er ganske høj hos alle ansatte. En faktor som er bærende og fundamental, set i forhold til at kunne reducere CO₂ udledning, såvel som at reducere udgifter forbundet hermed.

Af initiativer som allerede er iværksat, og som har en reducerende effekt, kan nævnes følgende store områder:

- Isolering i forbindelse med ny tagkonstruktion på bygninger i Hjørring, hvilket er afsluttet og vil få reducerende effekt på energiforbruget i de kommende år.
- Ny klimaskærm på bygning i Frederikshavn, hvilket bl.a. betyder efterisolering og nye vinduer, er afsluttet og vil give energireduktion i de kommende år.
- Nedlukning af ældre nødvandværk, som vil få væsentlig reduktion på vandforbrug og dermed afledningsafgift de kommende år.
- Installation af osmose- og vandbehandlingsanlæg, som har reduktion på vandforbruget som helhed.
- Konkretisering og udpegning af årsager til dårlig afkøling på fjernvarmevand, som medfører unødigt strafafgift og varmespild. Der er foretaget ændringer og installation af nye systemer, for at løse problemet.

Hospitalet søger til hver en tid efter mulige og nyttige klimavenlige tiltag, som søges finansieret gennem eget budget eller diverse puljer og lignende. Alt sammen med det for øje at sikre yderligere og størst mulig reduktion i klimaregnskabet.

Fremadrettet ses en mulighed for reduktioner på baggrund af tidligere energirapport samt en energimærkning af bygningsmassen, hvilket tilsammen kan danne grundlag for at pege på områder, hvor der kan findes besparelser både ift. CO₂ og budget.

Aktuelle reduktioner

Reduktionerne kan og skal opnås gennem en fælles indsats fra alle ansatte på hospitalet, og kan kun opfyldes, såfremt alle viser stor motivation og deltager aktivt. Her peges specielt på vores udledning af el, vand og varme samt håndtering af affald, hvor alle i løbet af arbejdsdagen skal udvise ansvarlighed og handlekraft for at hjælpe arbejdspladsen i en grønnere retning.

Følgende områder er eller vil blive iværksat snarest:

- Udpegning og udskiftning af energitungt apparatur og installationer.
- Isolering af ældre bygninger med dårlig isoleringsgrad.
- Lokale målinger af forbrug på el, vand og varme for derigennem at motivere til fælles indsats.

Det skal understreges, at det kun er muligt, ved fælles indsats, at opnå besparelserne, og det vil kræve en grundig, massiv og vedvarende indsats for at motivere alle til at tænke klima gennem hele arbejdsdagen.

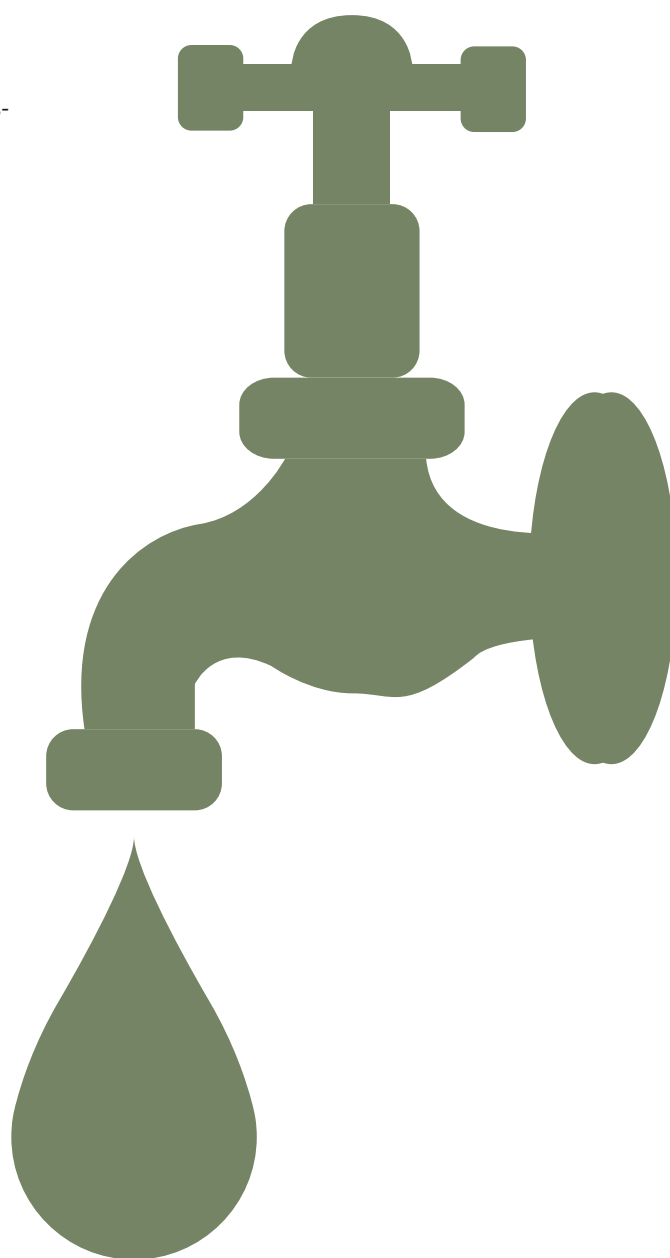
Ved ovenstående indsatser forventes der at kunne foretages en reduktion på 7% (2018-2023) af det samlede forbrug for el, vand og varme fordelt på den enkelte matrikler i Hjørring, Brønderslev, Skagen og Frederikshavn.

Øvrige tiltag

Ud over allerede nævnte indsatsen bør der kigges nærmere på nedenstående områder, hvilket med stor sandsynlighed vil kunne bringe hospitalet meget længere op på klimabarometeret og deraf tilvejebringe yderligere besparelser på CO2 og budget.

Investeringer som vil kunne bidrage yderligere:

- Udskiftning af defekte vinduer på samtlige af Regionshospitalets matrikler.
- Installation af legionellaanlæg således temperaturen på fremløb af varmt brugsvand kan sænkes og reducere energitab.
- Udskiftning af ældre eksisterende elektriske komponenter til nye som har lav tilbagebetalingstid og stor energibesparelse.
- Udskiftning af eksisterende ældre lyskilder samt montering af automatik.

CASE

Foto: Affaldssortering skal være nem og tilgængelig. Det gavner genanvendelsen af ressourcer.

Affaldssortering giver mulighed for genanvendelse

I efteråret 2021 startede Regionshospitalet et pilotprojekt omkring affaldssortering, der havde til formål at afdække, hvordan hospitalet praktisk håndterer affaldssortering i 10 fraktioner, som er et lovkrav fra 2023. Erfaringerne fra pilotprojektet på Regionshospitalet skal desuden hjælpe med udrulningen af affaldssortering på alle Region Nordjyllands matrikler. Projektet involverer i første omgang udvalgte områder på hospitalet. Det drejede sig om hospitalskøkkenet, et sengeafsnit, dele

af operationsgangen, den offentlige glasgang og et par afsnit i hospitalets administration. Projektet har indtil videre medført, at der i første halvår af 2022 blev indsamlet 2.857 kg plastik, som tidligere ville være endt som brændbart affald. Affaldssorteringen udrulles til resten af Regionshospitalet i begyndelsen af 2023, og det forventes, at mængden af affald, der kan genanvendes, vil stige betragteligt, når sorteringen bliver en del af hverdagen for alle.

4 Transport

Udledningerne fra transport kommer fra brug af benzin og diesel i de biler og busser, som Regionen ejer, leaser eller lejer. Der er også udledninger fra tog- eller busrejser, og flytransport af medarbejdere og patienter i sygehusvæsenet, samt anden patientbefordring. Området dækker også udledningerne, der sker, når medarbejdere og andre der kører i Regionens tjeneste, kører i egne køretøjer og kompenseres gennem kørselsgodtgørelse. Udledninger fra transport af varer regnes også med her.

Hospitalet råder over fire tjenestebiler, som i 2021 er søgt udskiftet til mere miljøvenlige modeller. Tre af bilerne er udskiftet til hybrid eller ren el på leasingbasis. Den fjerde og sidste er stadig en almindelig dieseldrevet bil og forventes udskiftet snarest. Der findes på nuværende tidspunkt ikke en klimavenlig model (hybrid/el), som har lang nok rækkevidde til at dække nuværende behov. Markedet for grønne biler udvikler sig hurtigt i disse år, og så snart der findes en optimal løsning, bliver den sidste bil også skiftet. Netop grundet markedets hurtige udvikling, er det et bevidst valg, at bilerne leases, da de så nemt kan skiftes med endnu bedre modeller i fremtiden – eksempelvis til ren el fremfor hybrid.

Bæredygtighed og grøn omstilling handler i høj grad også om ændring af vaner og adfærd. Derfor vil hospitalet også

opfordre alle ansatte til brug af cykel og kollektiv trafik. Der er flere gode årsager hertil – det er gratis, godt for sundheden, man undgår trafik-køer og de gode vaner smitter. Man kan følges med en kollega i toget eller på cykelturen og dermed inspirere hinanden.

Hospitalets ansatte er i forvejen rigtig gode til at arrangere samkørsel i forbindelse med transport ud af huset. Det betyder dog ikke, at der ikke er mere at hente, og alle har en forpligtigelse til at imødekomme kolleger ift. samkørsel, hvad enten det er på hele strækningen eller kun dele af den. Desuden bør man i rimeligt og fornuftigt omfang gøre brug af onlinemøder for at spare på transporten, ligesom ledelsen kan gøre det muligt for medarbejdere at arbejde hjemmefra, der hvor det giver mening.

Også på transportområdet skal hospitalet og Regionen stille krav til leverandører. Det kan f.eks. være til kurerfirmaer, der fragter varer imellem matrikler i Regionen, eller til de leverandører der leverer varer direkte til hospitalets matrikler. I samarbejde med indkøb i Region Nordjylland kunne det tænkes, at man i fremtidige udbud stiller krav til grøn transport fra leverandører.

5 Forplejning

Forplejning dækker over indkøb og produktion af kost, køb af catering og repræsentation ved møder. Det vil sige hele produktionen af måltider, inklusiv energiforbrug i køkkener, brug af engangsartikler til servering og indpakning. Indsatser inden for forplejning fokuserer på hele kæden fra køb og transport af madvarer, måltidets sammensætning, tilberedning, mængden af madspild og madaffald.

Madspild

Køkkenet på Regionshospital Nordjylland har igennem mange år arbejdet med at reducere madspild gennem flere forskellige tiltag. I 2011 blev der gennemført et projekt på Regionshospitalet, som havde til formål at afdække mængden af madspild på afdelingerne. Projektet viste et madspild på 27 %, svarende til 4055 kg CO₂ for de fire afdelinger, der deltog i projektet. Efter projektet begyndte man at registrere, hvor mange portioner mad afdelingerne rekvirerer til hhv. frokost- og aftensserveringen. Hospitalets økonomikontor sammenholder antallet af rekvirerede portioner med det faktiske antal indlagte patienter. Hver måned kommunikerer resultaterne ud til afdelingerne, hvilket synliggør eventuel overrekvirering og gør det muligt for afdelingerne at justere bestillingerne. Dette tiltag har vist sig at være yderst effektivt og motiverende for afdelingerne, og har desuden betydet, at overrekvireringen siden 2015 er faldet med over 60 %, svarende til 200.000 kr. Siden 2014 har det desuden været muligt for personalet at købe madbilletter, som kan bruges ude på afsnittene til at købe en portion af den overskydne mad fra patientserveringen. På den måde nedbringes madspildet, og det gør det nemmere for personalet på de dage, hvor de måske ikke har tid til eller mulighed for at gå i kantine.

I afsnitskøkkenerne registrerer personalet, hvis de oplever et stort spild. Hvis der registreres stort spild på samme type ret gentagne gange, justeres portionsstørrelsen fra køkkenet. Det er eksempelvis sket på kartofler, frikadeller,

dampet fisk og flere andre elementer. Udover dette har der løbende været fokus på forskellige varegrupper, f.eks. er der blevet skåret ned på udvalget af mejeriprodukter, så der kun er udvalgte typer i sortiment. På den måde undgår afsnitskøkkenerne at stå med for mange åbne kartoner, der ender med at ryge halvfylde i skraldespanden.

To Good To Go

Et af de nyere tiltag på hospitalet i bekæmpelsen af madspild er muligheden for at købe overskudsmad fra kantine/kiosk som Too Good To Go. Hver dag ved lukketid er det således muligt at købe en boks med overskudsmad til en fordelagtig pris. I 2022 arbejder køkkenet med et klimaprojekt støttet af Region Nordjyllands Klimapulje, der blandt andet har til formål, at udvide To Good To Go-konceptet. Det har i skrivende stund betydet, at endnu mere overskudsmad sælges fremfor at blive smidt ud.

Grønnere retter

En anden del af det førnævnte klimaprojekt er at bruge flere vegetabiliske proteiner fremfor animalske i kosten til både patienter og personale. Vi sparer på kødet og bruger bønner, linser og ærter til at skabe tekstur og velsmag – uden at gå på kompromis med kvaliteten, som er altafgørende. Det gavner både klima og sundhed. Denne omstilling kommer blandt andet i kølvandet på „De nye kostråd – godt for sundhed og klima“, som Fødevarestyrelsen lancerede i 2021. Kostrådene er med som pejlemærke, når der planlægges nye menuer i køkkenet, men da vi som hospital har særlige hensyn at tage ift. indholdet af særligt protein og fedt i kosten til underernærede/småtpisende patienter, vil kostrådene således kun fungere som rettesnor, da næringsindholdet og kvaliteten af maden altid vil have højeste prioritet.

Lokale indkøb

Som offentlig virksomhed under Region Nordjylland er vi underlagt indkøbsaftaler med specifikke leverandører, som vi skal holde os til, når vi eksempelvis indkøber råvarer. Det kan betyde, at vi ender med at importere spidskål fra Holland, i stedet for at få dem fra de lokale marker i Vrå. I samarbejde med Indkøbskontoret i Regionen arbejder vi løbende på mulighederne for at foretage flere lokale indkøb, samtidig med at vi overholder vores indkøbsaftaler på en måde, hvor det hele giver mening. Senest har dette resulteret i, at vi modtager linser og bønner fra en lokal producent i Tranum, hvor flere af disse produkter tidligere er kommet fra udlandet.

Emballage og affald

I 2019 gennemførte køkkenet et projekt, der havde til formål at fjerne engangsservicen fra kantine og spisesteder. I stedet for at bruge en plastiktallerken og plastikbestik, hvis man tager maden med til personalestuen, blev personalet opfordret til at bruge porcelænstallerkener. Man kan vælge at tage en tallerken med fra eget afsnit eller låne fra kantinen og senere returnere denne. Bestik kan man tage fra eget afsnit. Det er stadig muligt at bruge engangsservice, som nu findes i en bæredygtig udgave – dog tages der nu et gebyr per del.

En anden type emballage der løbende arbejdes på at minimere, er det der kommer fra enkeltindpakkede serveringer. Det kan være smør, marmelade og ost, som eksempelvis er blevet brugt som en del af mødeserveringen eller morgenmadsbuffeten. Smør portioneres i stedet ud i små skiver, og marmelade serveres fra en skål. Endnu mere af denne type emballage skal udfases fremadrettet. Desuden arbejdes der løbende på at minimere mængden af engangsemballage der bruges i produktion og pakning af maden fra køkkenet. Det kan være sprøjteposer, foliebakker, osv. Mest

muligt skiftes til flergangsbrug og de engangsprodukter der bruges, skal kunne bortskaffes korrekt og gerne være lavet af allerede genanvendt materiale. Her forventes der også en stor udvikling fra producenternes side over de kommende år.

Mødeservering

I udviklingen af den mødeservering der tilbydes personalet i forbindelse med møder, kurser og receptioner, er det en ambition for køkkenet, at der skal være en større andel af vegetariske tilbud f.eks. i form af sandwich og smørrebrød, men også som en del af de tapasanretninger, der især laves til receptioner. Desuden skal maden serveres på en måde, hvor det så vidt muligt undgås, at der skal bruges enkeltindpakninger af f.eks. smør og pålæg, samt at der skal bruges meget engangsemballage. Det kan f.eks. være små skåle, der bruges på tapasfade. Mødeserveringen er også her, hvor det er muligt at bruge noget af det overskud, der opstår andre steder, da der ikke er samme mærkningskrav som ved patientserveringen. Det kan f.eks. være brød, der laves om til bruchetta eller rester af grønt, der bruges til pesto.

6 Udstyr

I driften af Regionens aktiviteter, indgår indkøb af en lang række forskelligt udstyr. Dette udstyr omfatter bl.a. inventar, møbler, kommunikations- og IT udstyr til Regionens bygninger og faciliteter. Det dækker også over apparatur og instrumenter, der indkøbes til sundhedsvæsenet, samt maskiner og tekniske anlæg.

En af de ting Regionshospitalet gør i dag for at sikre, at der gøres brug af de allerede indkøbte ting, før der købes nyt, er at der findes et centralt møbeldepot på hospitalet. Depotet er forankret i logistikafsnittet. Her kan man, i de fleste tilfælde, finde møbler til nye kontorer og mødelokaler og dermed indkøbes der ikke unødvendigt nye møbler.

Regionshospitalet råder over en stor mængde apparatur, instrumenter, IT-udstyr, maskiner og tekniske anlæg. Her skal der stilles krav i forbindelse med indkøb og udbudsprocesser, således der til hver en tid sikres grønne indkøb, gerne i tråd med en fælles indkøbspolitik for Regionen. Et samarbejde på tværs i Regionen ses som en mulighed for at styrke og stille krav om certificeringer om bæredygtighed hos samarbejdspartnere.

Ved anskaffelse af større udstyr bør det altid undersøges, hvorvidt det er muligt at leje, der hvor det giver mening. Desuden bør det altid søges at levetidsforlænge eksisterende udstyr først fremfor at købe nyt. Ligeledes findes der allerede flere muligheder for at købe såkaldt „refurbished“ IT-udstyr, hvilket også kan give mening i nogle tilfælde, f.eks. ved indkøb af mobiltelefoner. I fremtiden kunne man også forestille sig et regionalt samarbejde omkring levetidsforlængelse og „gensalg“ af mobiltelefoner og IT-udstyr.

Ved planlægning af fremtidige arbejdspladser – f.eks. i forbindelse med nybyg og renovering – skal hospitalet stille større krav til medarbejderne ift. deling af udstyr. Det kan være, at der bliver lidt længere til printerne, men at man til gengæld kan spare på, hvor mange printere man behøver at have på afsnittet. Samme idé skal undersøges ift. klinisk udstyr, der måske ikke anvendes så ofte. Ved at sikre, at de ting der allerede er indkøbt, er i brug mest muligt, kan man reducere behovet for at købe nyt.

7 Patientartikler

Patientartikler dækker over de produkter, som er direkte relateret til patienter. Dette dækker bl.a. medicin, lægelige artikler, medicinske luftarter, testmaterialer og kemikalier, hjælpemidler, implantater og personlige hygiejnemidler. Det dækker også over en lang række engangsartikler der bruges i forbindelse med undersøgelse og behandling af patienter.

Patientartikler er en tung post i CO₂-regnskabet, og samtidig er det et område, hvor vi ikke kan gå på kompromis. Der er stort forbrug af engangsartikler og emballage, som i denne sammenhæng er med til at sikre sterilitet og hygiejne. Det er derfor afgørende, at de forskellige fraktioner bortskaffes korrekt efter brug, så mest muligt genanvendes.

Der skal laves en indsats på, at medicin – og patientartikler i øvrigt – ikke går til spilde. Nogle afdelinger kan have medicin liggende på lager, som de sjældent bruger, hvilket øger risikoen for, at det løber på datoen. En anden afdeling bruger måske den samme type medicin ofte, og kunne godt have brugt præparatet, inden det overskred sidste anvendelsesdato. En ambition for fremtiden er

derfor at sikre et bedre flow af medicin (og/eller andre artikler) mellem afdelinger, så spild mindskes. Det kunne f.eks. være gennem en slags online „byttebørs“ på hospitalets intranet.

Nye teknologier kan også bidrage til at nedbringe forbruget af patientartikler. Det kan f.eks. være teknologi til opsamling af anæsthesigasser, så gassen kan genbruges, i stedet for at den sendes ud i atmosfæren med stort klimaftryk til følge. Det kan også være nye teknologier til rengøring og desinficering af udstyr, der kan betyde, at det kan bruges flere gange end tidligere.

CASE

Foto: Biokværnen i Centralkøkkenet på Regionshospital Nordjylland moser mad om til biogas.

Centralkøkkenet kværner løs i klimakampen

Medarbejderne i Centralkøkkenet på Regionshospital Nordjylland har sat kampen mod madspild ind på flere fronter. Helt at undgå madspild er ikke muligt i så stort et produktionskøkken, der skal sikre tilstrækkelig forplejning til patienter og personale. Men ambitionerne er høje, og fællesnævneren for køkkenets forskellige initiativer er, at mad, som er i overskud, i det mindste ikke må ryge direkte i skraldespanden.

Blandt initiativerne er en ny mulighed for personalet til at købe madbilletter, som kan bruges til at bestille overskydende mad fra patientserveringen. Samtidig har køkkenet i forvejen et velkørende Too Good To Go koncept, hvor personalet hver dag til lukketid kan købe overskudsmad fra kantinen. Og sidst men ikke mindst bliver overskydende

kolde anretninger og smørrebrød m.v. sat til salg i hospitalskiosken til reduceret pris.

Spild der alligevel måtte opstå såsom madaffald fra produktionen, grøntsagsskræller m.v. kommer i køkkenets biokværn. Mosen herfra samles i en stor tank, og derefter får madaffaldet nyt liv hos den lokale virksomhed GrønGas i form af biogas og gødning. Derved udnyttes madspildet fra centralkøkkenet som en ny ressource, og CO₂-udledningen reduceres til gavn for klimaet. Biokværnen blev indkøbt i 2020 med tilskud fra Regionsrådets klimapulje.

8 Øvrigt forbrug

Dette område rummer udledningerne fra en lang række forskellige indkøb relateret til drift og service. F.eks. linned og beklædning, kontorartikler samt rengøring, kurser og konferencer.

Rengøring

Der skal være en bevidsthed omkring forbruget på alle områder. På rengøringsområdet har man igennem flere år arbejdet med at reducere mængden af midler og kemikalier, der anvendes. De fleste produkter er svanemærkede, og der anvendes altid kun anbefalet dosis – hvilket oftere er mindre end man tror, da produkterne også har rykket sig langt. Det samme gælder for dosering af vaskemaskiner, hvor det i dag er maskinen, der selv sørger for rette dosering til præcis den mængde linned, den indeholder.

Over de senere år er muligheden for at anvende engangsartikler til rengøring vokset stødt. Blandt andet findes der flere former for engangsmopper og -klude både med og uden sæbe. Der bruges fortsat også flergangsmopper og -klude, som vaskes på hospitalet, men de slides hurtigt og kasseres også jævnligt. Derfor skal det undersøges nærmere, hvad der er den mest bæredygtige løsning på sigt.

Kontorartikler

Man har måske hørt udtrykket „papirløst hospital“, hvilket måske mest af alt refererer til, at der bliver brugt digitale patientjournaler. For papir er der stadig rigtig meget af. Her skal der gøres indsats for sikre, at personalet forbruger papir og øvrige kontorartikler med mere omtanke, så vi mindsker forbruget væsentligt. Ved at håndtere mest muligt digitalt, kan vi spare mange ressourcer.

Møder og konferencer

Ved planlægning af møder og konferencer skal hospitalet stille krav til de eksterne lokationer, der benyttes. Det vil sige, at der er forventninger til disse steders grønne profil, ligesom at det skal sikres, at stederne kan nås via kollektiv trafik i rimeligt omfang.

Uniformer og linned

Personalet på hospitalet bruger uniformer for at sikre hygiejnen ved patientkontakt. Det vil dermed også sige, at medarbejdere uden patientkontakt ikke har grund til at gå i uniform. Ved at få de enkelte afsnit til at se på, om alle dem der bærer uniform i afdelingen, faktisk også har patientkontakt – hver dag eller måske kun enkelte dage – bør det være muligt at spare på mængden af uniformer. Desuden kan der være dele af uniformen (alt efter arbejdsområde), som måske kan bruges flere gange. F.eks. kan en medarbejder i hospitalskøkkenet måske godt bruge bukser og termojakke flere dage. Dette vil være en opgave, der også involverer Infektionshygiejnen og Fødevarestyrelsen.

Vaskeriet der leverer uniformer og linned til hospitalet, arbejder på flere forskellige bæredygtige tiltag. De har eksempelvis fået syet muleposer af kasseret linned og uniformer, som personalet kan bruge til at fragte og opbevare rene uniformer i. Før blev der brugt plastikposer. Noget lignende er på tegnebrættet omkring sengeovertræk, hvor der i dag bruges store mængder plast til at afdække rene senge. Her kunne et overtræk af stof, der kan vaskes, være et alternativ, for at nedbringe affaldsmængden. Med tiltag som disse skal det sikres, at der ligger den fornødne viden bag, så man ikke ender med en løsning, der syner mere klimavenlig, men som faktisk bruger flere ressourcer på en anden måde – f.eks. ved vask og transport.

9 Affaldshåndtering

Region Nordjyllands Affaldsstrategi tegner de overordnede linjer og rammer for affaldshåndtering i Regionen. De lokale handlinger skal ses som bidrag til at opfylde målsætningerne i strategien om bedre affaldssortering, effektiv drift, grønne indkøb, bygninger og renovering samt mere samarbejde.

Visionen for cirkulær økonomi er også i centrum i Region Nordjyllands affaldsstrategi gældende fra 2021-2023. Det betyder, at der arbejdes for at produkter og materialer recirkuleres for at værdien heraf udnyttes, de har længere holdbarhed og kan repareres. Spild minimeres og leasing spiller en stor rolle inde for forskellige services. Der er særligt fokus på at reducere miljø og klimabelastning for biomasse, byggeri og plastik. Affaldshierarkiet guider i den forbindelse alle indsatser og viser prioriteringer på fem niveauer.

En del af klimaaftalen 2020 indebærer, at man fra senest januar 2023 skal have iværksat sortering af affald i ni fraktioner. Det drejer sig om: Plastik, pap, papir, madaffald, metal, glas, farligt affald, restaffald og mad- og drikkekar-toner. Fra juli 2023 skal alle også sortere tekstil.

Region Nordjyllands målsætninger afspejler Regeringens og EU's mål for genanvendelse af affaldsfraktionerne, som er: 25 % i 2025, 60 % i 2030 og 65 % i 2035. For emballageaffaldet alene og særligt plastemballage er der sat målsætningen om, at 55 % genanvendes i 2030.

Hos Regionshospitalet Nordjylland er vi stolte af at være bannerfører i handling på affaldsstrategien, da hospitalet i efteråret 2021 iværksatte et pilotprojekt i Hjørring. Det har til formål at teste praktiske løsninger for bedre sortering i 10 fraktioner. Målet er at flytte en væsentlig mængde affald fra brændbart over til genanvendelse. Det vil få den effekt, at ressourcerne til bortskaffelse af brændbart vil falde betragteligt, og med tiden vil der med stor sandsynlighed kunne modtages betaling for udvalgte affaldstyper. På nuværende tidspunkt modtages der en mindre betaling for enkelte affaldstyper men den del vurderes at udvikle sig over tid.

Sorteringen i 10 fraktioner forventes at være udbredt til alle afdelinger på alle Regionshospitalets matrikler primo 2023. Det er en stor forandring for hospitalet og kræver nye arbejdsgange – især på logistikområdet, hvor der skal tilføres ekstra ressourcer for at kunne indsamle de forskellige fraktioner rundt på hele hospitalet. Desuden kræver det en stor indsats fra alt personale, der nu skal sortere og i nogle tilfælde også gå længere med affaldet, da der vil være flere centrale opsamlingsstationer – f.eks. på de administrative områder, hvor personalet ikke længere har papirkurve på kontorerne. Dette tiltag sparer både plastikposer i de enkelte spande, og det sparer rengøringen for arbejdet med at tømme dem.

Det forventes, at sorteringen vil medføre en større bevidsthed hos personalet ift. de mængder af affald der generes hver dag. Disse erfaringer kan bruges i fremtidige processer omkring indkøb og krav til leverandører. Denne slags arbejde er allerede i gang med udgangspunkt i hospitalets operationsafsnit, som er med i pilotprojektet. Her opleves det, at både Regionens Indkøbskontor og leverandørerne er glade for at modtage erfaringer og input fra medarbejderne på gulvet.

Affaldsförebyggelse er naturligvis det mest optimale, som også beskrevet i affaldshierarkiet. Dialogen med indkøb og leverandører skal i fremtiden føre til, at der i indkøbsaftaler stilles bæredygtighedskriterier til bl.a. mindre engangsemballage og sammensætningen af forskellige materialer, således at det kan genanvendes. Med forankring i Regional Udvikling i Region Nordjylland skal der arbejdes på at etablere større, fælles aftageraftaler. For nogle aftagere er en aftale først relevant, når der er tale om meget store mængder af eksempelvis plastik. Derfor er et samarbejde på tværs af regionen altafgørende for, at også disse firmaer ser affaldet som en ressource til nytte for dem.

10 Organisering

Hvordan er virksomhedens arbejde med klimaindsats organiseret, hvem følger op og hvor ofte sker det?

Hospitalet har en lokal klimastyregruppe, som refererer til det regionale Klimaråd. Den lokale klimastyregruppe er forankret i hospitalsledelsen, og medlemmerne består af repræsentanter fra hospitalsledelsen, ledelse og medarbejdere i Afdelingen for Service og Teknik samt personale fra forskellige kliniske områder, herunder også operationsafsnit. Herudover er der under klimastyregruppen organiseret arbejdsgrupper, som arbejder med forskellige indsatsområder, jf. indsatsplanen. Det kan være små lokale projekter i afdelingerne, men også større projekter, som dækker hele hospitalet – eksempelvis affaldssortering.

Klimastyregruppen mødes hvert kvartal, og arbejdsgrupperne mødes efter individuelt behov.

Lokal klimahandlingsplan 2023-2024 for Regionshospitalet Nordjylland

Regionshospitalet Nordjylland
Bispensgade 37
9800 Hjørring
www.rhnordjylland.rn.dk

December 2022

REGIONSOSPITAL NORDJYLLAND
– i gode hænder